

MINISTARSTVO EKONOMSKOG RAZVOJA

(naziv ministarstva koje je sprovelo javnu raspravu)

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ JAVNOJ RASPRAVI

Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o autorskom i srodnim pravima

(naziv nacrt zakona, odnosno strategije koji je bio predmet javne rasprave)

Vrijeme trajanja javne rasprave: 20 dana od dana objavljivanja javnog poziva (12.11.2021. – 02.12.2021.)

Način sprovođenja javne rasprave:

- Dostavljanjem primjedbi, predloga i sugestija na Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o autorskom i srodnim pravima u pisanoj formi na adresu: Rimski trg, broj 46, 81000 Podgorica ili na e-mail: nebojsa.mugosa@mek.gov.me, tokom cijelog trajanja javne rasprave.

Ovlašćeni predstavnici ministarstva koji su učestvovali u javnoj raspravi:

- Jasna Vujović, v.d. generalne direktorice Direktorata za unutrašnje i konkurenciju;
- Nebojša Mugoša, načelnik Direkcije za normativne poslove i međunarodnu saradnju u oblasti intelektualne svojine;

Podaci o broju i strukturi učesnika u javnoj raspravi:

- Za javnu raspravu o Nacrtu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o autorskom i srodnim pravima interesovanje je iskazao Savez slijepih Crne Gore.

Rezime dostavljenih primjedbi, predloga i sugestija, sa navedenim razlozima njihovog prihvatanja, odnosno neprihvatanja:

Primjedba/ predlog/sugestija 1

Predložena je izmjena naziva člana 48a Nacrta zakona na način da se riječi: koje su slijepe, imaju oštećenje vida ili imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala" zamijene riječima: „potpuno ili djelimično oštećenog vida i osobe koje usled invaliditeta ne mogu koristiti štampani materijal“.

U obrazloženju se navodi sledeće: „Iako u izvornom tekstu Marakeškog ugovora, samom nazivu na engleskom jeziku stoji „Marrakesh Treaty to Facilitate Access to Published Works for Persons Who Are Blind, Visually Impaired or Otherwise Print Disabled“ što bi u bukvalnom prevodu značilo osobe koje imaju potpuno oštećenje vida, oštećenje vida ili usled invaliditeta ne mogu čitati štampu. Oštećenje vida je invalidnost, razlikuje se od osobe do osobe, a stepen invaliditeta se razlikuje u odnosu na okruženje, barijere i prepreke okruženja. Zbog toga i termini potpuno oštećenje vida i djelimično oštećenje vida. Termin „blind“ koji se najčešće prevodi sa terminom „slijep“, a u našem jeziku i društvenom kontekstu najčešće ima negativnu konotaciju, izbjegava se u cilju poštovanja ljudskih prava i urođenog dostojanstva osoba oštećenog vida. Tako koristimo termine osobe potpuno oštećenog vida i osobe djelimično oštećenog vida. Dakle za termin slijep - potpuno oštećenje vida, za termin slabovid - djelimično oštećenje vida. Osim toga, akcenat stavljamo na osobu,

individuu, koja ima više karakteristika, a oštećenje vida je samo jedna od njih, ali ne i glavna, što implicira ako za tu osobu kažemo da je slijepa. Takođe, razlog zašto predlažemo da se umjesto "druge poteškoće" nađe sintagma "usled invaliditeta" je u činjenici da te osobe nemaju adekvatan pristup autorskim djelima zbog nepostojanja pristupačnih formata, a ne zbog njihovog oštećenja kao jedne od ličnih karakteristika."

Primjedba/predlog/sugestija 1 nije prihvaćena iz sledećih razloga:

Termin "osoba koja je slijepa" iz Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o autorskom i srodnim pravima koristi se u veoma sličnom obliku ("slijepo lice") i usaglašen je sa terminologijom koja se koristi u više drugih zakona koji su na snazi u Crnoj Gori, kao što su npr. Zakon o obaveznom zdravstvenom osiguranju (čl. 19, 20, 40 i 47), Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju (čl. 74 i 129) i Zakon o bezbjednosti saobraćaja na putevima (čl. 18 i 97).

Ovaj termin se takođe koristi i u nazivu i tekstu Marakeškog ugovora za olakšanje pristupa objavljenim djelima za osobe koje su slijepa, slabovide ili imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala, kao i u tekstu relevantne Direktive (EU) 2017/1564. Ni Marakeški sporazum ni navedena EU Direktiva ne govore o osobama potpuno ili djelimično oštećenog vida, već o osobama koje su slijepa (eng. blind) ili imaju oštećenje vida – slabovidost (visually impaired), dakle bez akcenta na stepen - obim oštećenja vida. Pored navedenog, ni dio primjedbe odnosno predlog da se umjesto riječi "imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala" koriste riječi „osobe koje usled invaliditeta ne mogu koristiti štampani materijal" nije prihvatljiv. Ovo iz razloga što ni Marakeški sporazum ni relevantna EU Direktiva sa kojom je Nacrt zakona predmet usaglašavanja ne koriste termin "invaliditet", tj. akcentat nije stavljen na invaliditet usled kojeg te osobe ne mogu koristiti štampani materijal, već na druge poteškoće.

Primjedba/ predlog/sugestija 2

Predložena je izmjena člana 48a stav 1 tačka 2 Nacrta Zakona na način da se u prvoj alineji riječ „slijepa" zamijene riječju „osoba potpuno oštećenog vida", u drugoj alineji između riječi „ima" i riječi „oštećenje" doda riječ „djelimično", treća alineja koja glasi „ima perceptivne smetnje ili poteškoće u čitanju i zbog toga ne može čitati štampana izdanja u istoj mjeri kao osoba koja nema takve smetnje ili poteškoće" izmijeniti tako da glasi „ima perceptivno oštećenje, te zbog toga ne može čitati štampana izdanja u istoj mjeri kao osoba koja nema takvo oštećenje", a u četvrtoj alineji riječ „stanju" zamijeni riječju „mogućnosti" i riječi „normalno potrebno za čitanje" zamijene riječima „prihvatljivo i potrebno za čitanje". Takođe, predloženo je da se u tački 3 riječi „nijedno od oštećenja, smetnje, poteškoće ili invaliditet" zamijene riječju „invaliditet, a da se u tački 4 koriste riječi „organizacije osoba sa invaliditetom", zasebno od riječi „nevladine organizacije". U obrazloženju se navodi sledeće: „Korišćenje adekvatnih pojmova i definisanja korisnika je od izuzetnog značaja, obzirom da i autori ugovora prepoznaju potpuno oštećenje vida, djelimično oštećenje vida, perceptivno (koje se odnosi na disleksiju, diskalkuliju i sl), kao i na tjelesno, u odnosu na držanje, korišćenje knjige. Shodno UN Konvenciji o pravima osoba s invaliditetom, član 4 i član 33, definisane su organizacije osoba s invaliditetom kao subjekti koje država mora da uključi, neposredno se konsultuje u svim aktivnostima koje su u vezi sa osobama s invaliditetom i zbog toga ih treba razdvojiti od ostalih NVO."

Primjedba/ predlog/sugestija 2 nije prihvaćena iz sledećih razloga:

Dio predloga koji se odnosi na tačku 2, prvu i drugu alineju, odnosno na predloženu izmjenu terminologije iz "slijepa/oštećenje vida" u "potpuno oštećenog vida/djelimično oštećenje vida" nije prihvaćen iz razloga koji su navedeni u obrazloženju neprihvatanja primjedbe broj 1. Dio primjedbe koji se odnosi na tačku 2 treću alineju odnosno na izmjenu riječi "ima perceptivne smetnje ili poteškoće u čitanju" u "ima perceptivno oštećenje" nije prihvatljiv iz razloga što Direktiva (EU) 2017/1564 govori ne samo o perceptivnim smetnjama/poteškoćama, već i o onim koje se odnose čitanje. Predlog da se u tački 2 četvrta alineja riječ „stanju” zamijeni riječju „mogućnosti”, a riječi „normalno potrebno za čitanje” u „prihvatljivo i potrebno za čitanje” nije prihvatljiv iz razloga što je riječ "stanje" u konkretnom slučaju adekvatnija riječ od riječi "mogućnost", a riječi "normalno potrebno za čitanje" u skladu su sa odredbama Direktive (EU) 2017/1564, koja ne koristi riječi "prihvatljivo" i "potrebno" kumulativno, a kako je to predloženo.

Predlog da se u tački 3 riječi „nijedno od oštećenja, smetnje, poteškoće ili invaliditet” zamijene riječju "invaliditet" nije prihvatljiv iz pravnotehničkih razloga, s obzirom da se u tački 2, na koju se tačka 3 poziva, pored invaliditeta, navode i oštećenja, smetnje i poteškoće. Kada je u pitanju tačka 4 i predlog da se riječi „organizacije osoba sa invaliditetom”, koriste zasebno od riječi „nevladine organizacije”, Nacrt zakona već sadrži takvo rješenje.

Mjesto i datum sačinjavanja izvještaja: Podgorica, 10.01.2021. godine.

Naziv organizacione jedinice ministarstva koja je odgovorna za pripremu nacrtu zakona, odnosno strategije: Direktorat za unutrašnje tržište i konkurenciju

_____
Jasna Vujović
v.d. generalne direktorice

